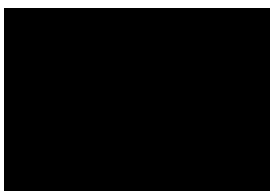




Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

ZPN.055.9.2026.KM
Warszawa, 19 sierpnia 2026



Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję z dnia 21 maja 2026 r. w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego, poprawy jakości edukacji żywieniowej, zwiększenia przejrzystości informacji o produktach spożywczych oraz wspierania racjonalnej i odpowiedzialnej polityki żywnościowej państwa, która została przekazana przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów do Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 1 lipca 2026 r., Departament Zdrowia Publicznego uprzejmie dziękuje za przedstawione postulaty oraz zainteresowanie zagadnieniami mającymi istotne znaczenie dla zdrowia publicznego.

Po przeanalizowaniu przedstawionych postulatów należy stwierdzić, że większość wskazanych w petycji zagadnień jest już przedmiotem działań podejmowanych przez administrację publiczną oraz podległe jej instytucje.

W zakresie edukacji żywieniowej należy podkreślić, że od wielu lat realizowane są liczne programy i działania edukacyjne skierowane do różnych grup społecznych, których celem jest kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, zwiększanie kompetencji zdrowotnych społeczeństwa oraz promowanie świadomych wyborów konsumenckich. Szczególną rolę pełni Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej (NCEŻ), prowadzone przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH-PIB (NIZP PZH-PIB), które udostępnia bezpłatne materiały edukacyjne, artykuły, e-booki, infografiki, filmy oraz zalecenia żywieniowe opracowane na podstawie aktualnej wiedzy naukowej. Portal umożliwia także korzystanie z narzędzi wspierających zmianę nawyków żywieniowych oraz rozwijanie

umiejętności związanych z planowaniem zdrowej diety. Ważnym elementem działań edukacyjnych jest również funkcjonujące w ramach NCEŻ Centrum Dietetyczne Online (CDO), które umożliwia korzystanie z bezpłatnych konsultacji dietetycznych, psychodietetycznych oraz dotyczących aktywności fizycznej. Dzięki temu obywatele mogą uzyskać indywidualne wsparcie w zakresie profilaktyki i leczenia chorób dietozależnych, zasad prawidłowego żywienia, czytania etykiet oraz dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.

Istotne znaczenie mają również działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży. W ostatnim czasie NIZP PZH-PIB realizował projekty takie jak „Junior Edu-Żywnie” oraz „Wpuść dziecko do kuchni”, których celem było przekazywanie praktycznej wiedzy o zdrowym żywieniu, rozwijanie umiejętności kulinarnych oraz kształtowanie prawidłowych postaw zdrowotnych już od najmłodszych lat. Projekty te obejmowały przygotowanie materiałów edukacyjnych dla uczniów, nauczycieli i rodziców, organizację warsztatów, szkoleń oraz opracowanie nowoczesnych narzędzi dydaktycznych dostępnych powszechnie w formie elektronicznej.

Równolegle Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi liczne działania edukacyjne i informacyjne skierowane do dzieci, młodzieży, osób dorosłych oraz seniorów. Do najważniejszych inicjatyw należy program „Trzymaj Formę!”, którego celem jest promowanie zasad zbilansowanej diety oraz aktywności fizycznej. W roku szkolnym 2024/2025 program objął ponad 530 tys. uczniów oraz 228 tys. rodziców i opiekunów. Program rozwija również umiejętności oceny jakości produktów spożywczych oraz korzystania z informacji zamieszczanych na etykietach żywności.

Ponadto Główny Inspektor Sanitarny od kilku lat wraz z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej włącza się w kampanie edukacyjne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, które w swoim zakresie dotyczą również znakowania żywności. Kampanie prowadzone są m.in. w szkołach, a dzięki zaangażowaniu organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej dociera do szerokiego grona odbiorców. Przykładowo kampania EFSA przeprowadzona w 2023 r. (#EUChooseSafeFood), w ramach której GIS również podejmował działania, miała na celu wspieranie mieszkańców i mieszkanki Europy w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących zakupu żywności. Dzięki niej konsumenci mieli dostęp do praktycznych i przystępnych informacji dotyczących zagadnień takich jak pomoc w odczytywaniu etykiet umieszczonych na środkach spożywczych czy też porad na temat przygotowywania i przechowywania żywności. W 2025 r. w kampanii EFSA (pod nową nazwą Safe2Eat 2025), oprócz jej rozszerzenia na 23 państwa (w Europie i poza nią), zwrócono m.in. uwagę na:

- kluczowe obawy konsumentów dotyczące bezpieczeństwa żywności, takie jak rola nauki w zapewnianiu bezpieczeństwa żywności, znaczenie czytelnego oznaczania produktów oraz korzyści płynące z ograniczenia marnowania żywności,
- zwiększenie dostępności informacji na temat bezpieczeństwa żywności dzięki nowym i łatwym do zrozumienia materiałom dostosowanym do różnych grup demograficznych i kontekstów kulturowych.

Działania te miały na celu skierowanie konsumentów do właściwych źródeł pozyskiwania informacji nt. bezpieczeństwa żywności i żywienia. Tegoroczna edycja kampanii koncentruje się na trzech głównych obszarach:

- bezpieczne praktyki żywnościowe – praktyczne wskazówki dotyczące czytania etykiet, obchodzenia się z żywnością, jej przechowywania i przygotowywania, oparte na najnowszych dowodach naukowych,
- żywność a zdrowie – zalecenia dotyczące zbilansowanej diety, potrzeb żywieniowych, oświadczeń zdrowotnych oraz ich podstaw naukowych,
- co znajduje się w żywności – przejrzyste informacje na temat bezpieczeństwa dodatków, substancji aromatycznych, nowej żywności oraz oznakowania alergenów, sprzyjające transparentności i zaufaniu konsumentów.

Należy również wskazać, że od roku szkolnego 2026/2027 edukacja zdrowotna będzie obowiązkowym przedmiotem nauczania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Podstawa programowa tego przedmiotu obejmuje m.in. zagadnienia związane z zasadami prawidłowego żywienia, czytaniem etykiet produktów spożywczych, profilaktyką chorób dietozależnych oraz wpływem stylu życia na zdrowie. Rozwiązanie to stanowi istotny krok w kierunku systemowego wzmacniania edukacji zdrowotnej dzieci i młodzieży.

Jednocześnie działania edukacyjne realizowane przez instytucje publiczne obejmują również szkolenia dla nauczycieli, przedstawicieli zawodów medycznych, pracowników ochrony zdrowia, jednostek samorządu terytorialnego, przemysłu spożywczego oraz innych grup zawodowych, co sprzyja upowszechnianiu rzetelnej wiedzy żywieniowej i budowaniu spójnego systemu promocji zdrowia. Szczególny nacisk kładziony jest na przekazywanie informacji opartych na aktualnych dowodach naukowych oraz przeciwdziałanie rozpowszechnianiu nierzetelnych informacji dotyczących żywienia i zdrowia

Odnosząc się do postulatu zwiększenia przejrzystości oznaczeń dotyczących składu, pochodzenia i wartości odżywczej produktów spożywczych, należy wskazać, że zasady znakowania żywności są szczegółowo uregulowane przepisami prawa Unii Europejskiej, w szczególności rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011.

Przepisy te określają obowiązkowy zakres informacji przekazywanych konsumentom, w tym dotyczących składu produktu, alergenów, wartości odżywczej, terminu przydatności do spożycia oraz pochodzenia żywności w przypadkach przewidzianych prawem. Jednocześnie obowiązujące regulacje wymagają, aby informacje przekazywane konsumentom były rzetelne, jasne, czytelne i niewprowadzające w błąd. Przestrzeganie tych wymagań jest systematycznie kontrolowane przez właściwe organy urzędowej kontroli żywności.

W odniesieniu do postulatów dotyczących przeciwdziałania dezinformacji w obszarze żywienia i zdrowia należy zauważyć, że problem ten jest dostrzegany przez instytucje publiczne. Jednocześnie wskazuje się, że skuteczniejsze od tworzenia nowych regulacji prawnych mogą być działania edukacyjne oraz promowanie korzystania z wiarygodnych źródeł wiedzy opartych na aktualnych dowodach naukowych. W tym celu realizowane są kampanie informacyjne, a Główny Inspektorat Sanitarny współpracuje m.in. z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową (NASK) w zakresie identyfikacji oraz przeciwdziałania dezinformacji medycznej.

Postulat dotyczący zwiększenia ochrony konsumentów przed nierzetelnymi informacjami o produktach spożywczych i dietach również znajduje odzwierciedlenie w obowiązujących rozwiązaniach prawnych oraz działaniach kontrolnych i edukacyjnych prowadzonych przez organy urzędowej kontroli żywności. Istotnym elementem ochrony konsumentów pozostaje rozwijanie kompetencji umożliwiających świadome korzystanie z informacji zawartych na etykietach oraz krytyczną ocenę treści rozpowszechnianych w przestrzeni publicznej.

W zakresie ograniczania nadmiernego udziału żywności wysoko przetworzonej w żywieniu dzieci i młodzieży należy wskazać, że działania takie są realizowane między innymi poprzez przepisy regulujące żywienie w jednostkach systemu oświaty. Od 1 września 2026 r. obowiązywać będą nowe wymagania dotyczące żywienia dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach, przewidujące dalsze ograniczanie produktów o wysokiej zawartości cukru, soli i tłuszczu oraz promujące model żywienia sprzyjający zdrowiu i środowisku. W kontekście żywności wysokoprzetworzonej i edukacji konsumentów na uwagę zasługuje także nowatorska inicjatywa, jaką jest ogólnodostępna elektroniczna baza zawartości izomerów trans kwasów tłuszczowych w żywności (<https://izomery.pzh.gov.pl/>). Należy podkreślić, że opracowane przez ekspertów NIZP PZH-PIB polskie zalecenia żywieniowe przedstawione w postaci Talerza Zdrowego Żywienia (<https://ncez.pzh.gov.pl/abc-zywienia/talerz-zdrowego-zywienia/>) oraz w Normach żywienia dla populacji Polski (<https://ncez.pzh.gov.pl/abc-zywienia/zasady-zdrowego-zywienia/normy-zywieniowe-2024/>), podobnie jak w wielu innych krajach, podkreślają konieczność ograniczenia spożycia żywności przetworzonej, bogatej w sól, cukry i tłuszcze.

Odnosząc się do postulatu wspierania badań naukowych dotyczących wpływu żywności na zdrowie publiczne, należy zauważyć, że badania w tym obszarze są prowadzone przez wyspecjalizowane jednostki naukowe, w tym NIZP PZH-PIB. Wyniki tych badań są wykorzystywane przy opracowywaniu zaleceń żywieniowych, ekspertyz oraz programów zdrowia publicznego.

Na koniec Departament pragnie podkreślić, że kwestie bezpieczeństwa żywności, edukacji żywieniowej, zdrowia publicznego oraz ochrony konsumentów mają charakter międzysektorowy i wymagają współpracy wielu resortów oraz instytucji. Doświadczenia instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności i edukację stanowią istotny wkład w opracowywanie przyszłych rozwiązań strategicznych w tych obszarach.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że postulaty zawarte w petycji są w znacznej części zbieżne z kierunkiem działań już realizowanych przez administrację publiczną.

Przedstawione propozycje zostaną wykorzystane przy dalszych pracach nad rozwiązaniami służącymi poprawie zdrowia publicznego, bezpieczeństwa żywności oraz jakości edukacji żywieniowej w Polsce.

Z wyrazami szacunku

Kuba Sękowski
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/